

Alexie, Sherman: **Absolutno resnični dnevnik Indijanca s polovičnim delovnim časom.**
Ilustr. Ellen Forney. Prev. Andrej E. Skubic. Ljubljana : Mladinska knjiga, 2017. (Odisej). 255 str.

Indijanci - Mladostniki - Rasni odnosi - Belci -

Predmetne oznake (nekontrolirane) indijanski rezervati / severnoameriški Indijanci / srednje šole / odraščanje / samopodoba

»Mislim sem si, da je svet razdeljen na plemena,« sem rekel. »Črno-belo. Na Indijance in belce. Pa vidim, da to ni res. Svet je razdeljen samo na dve plemeni: ljudi, ki so kreteni, in ljudi, ki niso.«

Junior je doma v indijanskem rezervatu Spokane. Poseben je in nadarjen, odrašča v okolju, ki je vse prej kot spodbudno. Ko ugotovi, da si ne želi končati kot večina pripadnikov njegovega plemena, vzame življenje v svoje roke in se vpiše v srednjo šolo, na katero hodijo sami belci. Najde dobre prijatelje, sledi svojim sanjam in se izvije utečeni življenjski usodi povprečnega spokanskega Indijanca.

Na hrbtne strani knjige in tudi na: <http://www.emka.si/absolutno-resnicni-dnevnik-indijanca-s-polovicnim-delovnim-casom/PR/2289694>

Spodbude za branje:

- Kar z naslovom knjige in z besedilom na njeni hrbtne strani motiviram mlade za branje. No, morda jih opozorim tudi na risbe (stripe) v Juniorjevem Dnevniku. (V resnici jih ni narisal avtor, ampak jih je prispevala Ellen Forney.)
- Prosim jih tudi, da si iz besedila zapišejo misel, ki se jih je najbolj dotaknila. (Npr.: *Če spustiš ljudi v svoje življenje, znajo biti blazno neverjetni.*)
- Na bralnem srečanju eden za drugim beremo te misli in ugotavljamo, kaj je z njimi avtor poudaril. Z zanimanjem poslušam, kaj vse so moji bralci našli v tem večplastnem besedilu, iskričem in iskrenem, ki je povrh vsega še zelo privlačno za branje. Morda probleme oz. teme zapisujem na tablo; pogovarjamo se predvsem o tistih, ki zanimajo mlade:

- Kako je ime Juniorju? Kaj vse zvedemo o njem: šibko zdravje v otroštvu, fantova izjemna bistrost, želja po izobraževanju in branju, nadarjenost za risanje (ustvarjanje stripov), pomen košarke za njegovo samopodobo idr.
 - Juniorjev pogum, da vzame svoje življenje v svoje roke: kako to razumejo Indijanci in kako belci?
 - Prijateljstvo z vrstnikoma (indijanskim in belskim fantom), tovarišstvo, prva ljubezen z belko, ljubezen do staršev, babice, sestre in drugih sorodnikov idr.
 - Razlike med Indijanci in belci, njihovim načinom življenja, družinskega življenja, revščina, alkoholizem in umrljivost Indijancev, rasizem belcev, strpnost Indijancev in krščansko razlikovanje belcev med dobrim in zlom idr.
 - Mladi bralci bodo zagotovo opazili še kaj ...
- Urednica knjiga Alenka Veler v spremni besedi omenja, da so nekateri starši v Ameriki prepovedali branje romana svojim otrokom. Zakaj, kaj menijo? So jih motile kletvice, razmišljanje o alkoholizmu, omembe o erekciji in masturbiranju ... ? Morda avtorjeve kritične misli o obeh straneh (tako pri Indijancih kot pri belcih je imel Junior polovični delovni čas) ... ali njegovo opozorilo na to, da si obvezno osamljen, če si drzneš »drugačnost« in to, da zapustiš svoje okolje? (V spremni besedi je omenjeno, da avtor dobiva pisma od indijanskih in belskih mladih bralcev, da jim njegov roman pomaga v osamljenosti.)
 - Juniorjeva sestra tudi pobegne ... toda »beži« že prej, in sicer se zateka v branje romantičnih ljubzenskih romanov; ko se poroči, pa zapisuje svojo življenjsko zgodbo. Tudi ona! Kaj avtorju Shermanu Alexieju pomeni branje in ustvarjanje literature? Kaj to dvoje pomeni mojim mladim bralcem?
 - Kako moji bralci občutijo smeh, ki kar pogosto popade Juniorja, njegove družinske člane idr., ko je situacija pravzaprav napeta ali žalostna?
 - Kako okolje vpliva na otrokov razvoj? Kaj vse zmore Junior in zakaj (pri izobraževanju in v košarkarski ekipi)?
 - So bile morda tudi med uredniki v Sloveniji kakšne zadrege? Roman namreč prihaja k nam s precejšnjo zamudo. Izšel je leta 2007 in isto leto je prejel nagrado National Book Award for Young People's Literature, leta 2008 pa je bil uvrščen med deset najboljših knjig za mladino, ki jih priporoča Ameriška zveza mladinskih knjižničarjev (YALSA).

Spodbude za nadaljnje branje:

Snov za roman je večkrat nagrajeni ameriški pisatelj, pesnik in režiser indijanskih korenin Sherman Alexie (1966) črpal iz lastnih izkušenj. Vtipkam v Google njegovo ime in se poučim o njegovem življenju in delu: https://en.wikipedia.org/wiki/Sherman_Alexie Najdem več zadetkov, vsi so v angleščini.

(Prepričana pa sem, da se bo čez čas na portalu Fejstbuk pojavila imenitna predstavitev romana!)

<http://www.mladinska.com/fejstbuk/domov>

- To je njegov prvi mladinski roman, sicer piše za odrasle in je tudi pesnik in filmski režiser. Na spletu si ogledam tudi odlomke iz njegovega filma *Smoke Signals* (Dimni signali):
<https://www.youtube.com/watch?v=kBEhz8vw2AM>
- Avtor je roman posvetil takole: »Za Wellpinit in Reardan, moji domači mesti«. Itak, da takoj vtipkam obe imeni ... in Wellpinit Reservation se mi vsuje en kup fotografij, mdr. tudi avtorjeva, košarkašev, tudi zemljevid, da lahko umestim rezervati Indijancev Spokane.
- Zanima me tudi, kaj je »pow wow«: <https://www.youtube.com/watch?v=MONGmqIpaW8>
- Takole lahko iščem in preberem prav vse neznano iz besedila romana. (Medpredmetna povezava s poukom angleščine.)
- *Ej, kaj pa tole na str. 218: »Gordy mi je dal knjigo nekega ruskega tipsona, imenovanega Tolstoj. Ki je napisal: »Vse srečne družine so si podobne, vsaka nesrečna družina pa je nesrečna po svoje«. No, nerad polemiziram z ruskim genialcem, ampak Tolstoj ni vedel ničesar o Indijancih. In ni vedel, da so vse indijanske družine nesrečne iz enakega razloga: te zajebane pijače. – Jep, naj Tolstoju natočim kozarček in naj dobro razmisli o pravi definiciji nesrečnih družin.«* Vemo, iz katerega Tolstojevega romana je citat, ne da bi si natočili kozarček? (Tako je znan, da si komaj upam zapisati: iz romana *Ana Karenina*, seveda).